

Celje, 3. avgust 2017

Informacija za medije

Žirija za podelitev 21. Veronikine nagrade za najboljšo pesniško zbirko leta 2017 v Sloveniji je nominirala pet pesniških zbirk: **Veronika Dintinjana**, V suhem doku, (LUD Literatura); **Barbara Korun**, Vmes, (Center za slovensko književnost); **Boris A. Novak**, Vrata nepovrata, (Založba Goga); **Gregor Podlogar**, Svet in svet, (LUD Šerpa); **Iztok Osojnik**, Mah in srebro, (eBesede).

V strokovni žiriji za Veronikino nagrado 2017 so izvirne pesniške zbirke, ki so izšle v času od junija 2016 do vključno maja 2017, presojali: Ivan Dobnik, pesnik in hkrati predsednik žirije, kritičarka Jelka Kernev Štrajn in Mojca Pišek, novinarska in kritičarka.

Pobudnica, avtorica Veronikine nagrade in organizatorica projekta je Fit media d.o.o.

Veronikino nagrado podeljuje Mestna občina Celje od leta 1997. Je ena najprestižnejših literarnih nagrad v Sloveniji. Lavreatinja/lavreat poleg denarne nagrade v višini 4.000 € bruto prejme listino Mestne občine Celje.

Doslej so Veronikino nagrado prejeli: Izток Osojnik, Aleš Šteger, Josip Osti, Ciril Zlobec in Marjan Strojan, Milan Jesih, Miklavž Komelj, Milan Dekleva, Erika Vouk, Ivo Svetina, Ervin Fritz, Taja Kramberger in Tone Pavček, Milan Dekleva, Jože Snoj, Andrej Medved, Barbara Korun, Primož Čučnik, Karlo Hmeljak, Petra Kolmančič, Meta Kušar in Ana Makuc.

Poleg Mestne občine Celje so podelitev Veronikine nagrade 2017 podprli: Riko d.o.o. in Javna agencija za knjigo RS. Podelitev Veronikine nagrade 2017, Zlatnika poezije, letos ga prejme Andrej Brvar, in male Veronike, prejela jo bo dijakinja Karin Vrbek s Šolskega centra Celje, bo v torek, 29. avgusta 2017, ob 20. uri v Narodnem domu v Celju.

Osnovni podatki o avtorjih, avtoricah in misel iz utemeljitve strokovne žirije o nominirani pesniški zbirki.

Gregor Podlogar (LUD Šerpa)

Svet je brezbrizen,
ampak drugače,
kot je brezbrizen
človek.

Svet je,
ko te stisne svet
in rečeš,
svet, še močneje stisni ...

To je eden izmed verzov Gregorja Podlogarja v nominirani zbirki *Svet in svet*.

Pesniška zbirka *Svet in svet* je peta pesniška zbirka Gregorja Podlogarja. Doslej je izdal štiri samostojne pesniške knjige: *Naselitve*, *Vrtoglavica zanosa*, *Milijon sekund bliže* in *Vesela nova ušesa*.

Iz obrazložitve žirije: »Poetični odtis Gregorja Podlogarja je skozi celoten njegov opus modernistično ludistični, na prvi pogled lahko igriv, a pod prvo plastjo nanosa razkriva resnoben, melanholičen, razbolel, zagoneten, nemiren značaj. Tako živahnost, v svojem bistvu živost, prinaša tudi zbirka *Svet in svet*, v kateri avtorjev glas na novo zazori v poskusu, da bi skozi igro besed prikazal agonične podobe sodobnosti, ki jo zaznamujejo tehnologija, površna naglica, surovi medčloveški odnosi, vse skupaj na ozadju odsotnosti velikih idej na horizontu...«

Iz kritike Martine Potisk (oddaja S knjižnega trga, MMC RTV SLO, 17. januar 2017): »Enotna podoba sveta praktično ne obstaja več, saj ima dandanašnji že skoraj vsak svojo lastno (četudi partikularno in pristransko) predstavo o bivačnem...«

Pesniška zbirka *Svet in svet* si po eni strani očitno prizadeva za modernistično hegemonijo imaginacije, po drugi strani pa se pohlevno klanja postmodernističnim permutacijam prostora. Kot taka ves čas ambivalentno manipulira z novo (stehinizirano) eksistenco sveta in si nadvse kritično ogleduje kozmično in digitalno evropejstvo in spiritualno tragiko sodobnega človeka. Iz njenega besednjaka počasi izginjajo ne le krmežljave in plitve podobe, ampak tudi izrabljene metafore in izpraznjene pomenske mreže...

Lucidno brstenje podob, ekonomičnost izrazja in gibko miselno pretakanje so tri daleč najobetavnejše lastnosti, ki krasijo pesniško zbirko *Svet in svet* ter pri tem prepričljivo kažejo, da kolikor bolj sebičen in brezobziren je svet, toliko silneje se poeti podijo za njegovimi novimi naplavinami smisla in optimizma. Gregor Podlogar jih namreč bralcu predočja z zares veliko potrpežljivostjo in blagodejno vitalistično orientacijo. Torej tudi tako, in to je še posebej pohvalno, da si namesto mogočnih palač s tega ali onega (virtualnega) sveta rajši izbere tisto eno in edino, ki zadnje čase vse premalokrat šteje – življenje ...«

Barbara Korun

(Center za slovensko književnost, zbirka Aleph)

Na vlaku Ljubljana-Beljak

V pogledu obmejnih policistov
na vlaku iz Ljubljane v Beljak,
postanem ženska, svetlopolta,
starejša, potencialno nenevarna,
nebegunka, neteroristka.
Kakšna zmeta!

Iz obrazložitve žirije: »Temeljna odlika pesniških postopkov v najnovejši knjigi Barbare Korun, *Vmes*, je učinkovita demistifikacija »padlega sveta naše faktičnosti« in obenem vzpostavitev strukture, ki očara in prepriča s trdnostjo in zaokroženostjo svoje notranje zgradbe. Čeprav pesmi, nanizane po vrsti, niso razvrščene v tematske sklope, je struktura zbirke kristalna, a ne na račun njene enigmatične razsežnosti...«

Pesem iz pesniške zbirke *Vmes*, avtorice Barbare Korun, Veronikine nagrajenke iz leta 2011. Na zavijku knjige je v spremni besedi Vita Žerjal Pavlin zapisala, da se zdi, »kot da za Korunovo ni več poti nazaj. Kot da je močno začutila svojo nevzdržno razklanost v tem svetu. Po eni strani še vedno

odprta, dovzetna in empatična (pesniška drža), ki se vživlja v prikrajšane in odrinjene (v zbirki je močno navzoča tematika beguncev), po drugi strani pa njena lastna zbitost, nebogljenost, potrtnost in nezainteresiranost. Življenje se nam vse bolj odmika, pravzaprav s pomočjo »u-stroja«, ki smo ga s plejado institucionalnih ovir, z nevidnim delovanjem zastora smrti sami vtisnili živi stvarnosti v telo ... kot vedno bolj »brezmožganski subjekti«. V pesmi Proizvodnja ljudi beremo sporočilo: »razpadam« - skupaj z razpadanjem sveta ...

Pesmi Barbare Korun so vedno nastajale v resnem bivanjskem razpoloženju, četudi so prisegale na čudovitost človekovega obstoja. Zbirka *Vmes* pomeni še korak v smeri zresnitve, saj ves čas namiguje na nevzdržnost stanja stvari in duha. Deluje kot pesniški »rdeči alarm«, a ne samo za človeštvo, ki je zabredlo v resne težave – temveč tudi zase...

Lirski jaz je namreč neločljiv od pesnice, kar nakazujejo številne navedbe, ki beležijo njegova popotovanja in začasna bivanja. In to je tudi prvi pomen naslova zbirke: poezija, ki nastaja »vmes« med enim in drugim »opraviлом«...«

Doslej je Barbara Korun izdala zbirke Ostrina miline, Zapiski iz podmizja, Razpoke, Pridem takoj in Čečica, motnjena od ljubezni.

Veronika Dintinjana

(Lud Literatura)

Moji junaki

Eden mojih junakov se je sprehodil prek palube v večnost.
 Drugega je mogočno žrelo stopnišča potegnilo vase.
 Tretji si je odprl okno in pustil svetlobi,
 da napolni robove njegovega platna.
 Nekateri so se, kdo ve zakaj,
 zapili do smrti.
 Redki so vztrajali do zadnjega jutra.
 Vrtnarili z ljubeznijo. Pisali.
 Pustili za sabo navodila in zemljevide nevidnih dežel, ki izginjajo takoj,
 ko stopiš na njihovo obalo.
 (Iz zbirke v *Suhem doku*)

Iz obrazložitve žirije: »Izvrstni prvenec *Rumeno gori grm forzicij* Veronike Dintinjana izpred skoraj desetletja ni bil izjema, pesniška muha enodnevnica, česar ne bi moglo nič potrditi bolje kot druga zbirka *V suhem doku*. Pesnica v njej ponovi vajo skrbnega izbiranja besed, ki bi karseda nazorno in natančno opisale bivanjsko izkušnjo, kar včasih spominja na skorajda obredno posvečenost ubesedovanju. Pesmi brez izjeme med vrsticami sporočajo, da poezija še lahko govori pomembne, celo ključne stvari. Da bi ji morali prisluškovati redno, vsak dan...«

Druga pesniška zbirka Veronike Dintinjana *V suhem doku* je izšla osem let po prvencu *Rumeno gori grm forzicij*. Na zavihku knjige je o tem in zbirki Uroš Zupan napisal: »Presledek med *Rumeno gori grm forzicij* (2008) in *V suhem doku* (2016) je celih in za naše razmere neverjetnih osem let. Ko je Horac napisal *Ars Poetico*, je svetoval pesnikom, naj hranijo pesmi doma vsaj deset let; ne dajajte jih na svetlo, ne objavljajte jih prej kot po desetih letih: v tem času morate postati ravnodušni do njih: v teh letih jih morate izpiliti do konca. Seveda pesmi iz *V suhem doku* niso vsa ta leta samo nepremično ležale v predalih in lenarile v fajlih in zorele v svoji pripravljenosti, da bi končno ugledale luč sveta – na njih se je delalo. Rezultat: fini spoj – med pazljivim ravnanjem z jezikom in tistim, kar naj bi pesmi

v končni fazi bile sposobne ponuditi, večplastno vsebino, ki je nekakšen skupek asociacij, ki se spajajo v vedno znova izmuzljiv pomen – je postal še močnejši in trdnejši kot v prvencu. Geografija je ostala ista (Sredozemlje), a se je hkrati tudi širila proti severu in čez ocean. Še najbolj bistveno pa je to, da se je poglobljala in se spremenila v notranji zemljevid. Voda je postala najpomembnejši element. Plovba osnovni način premikanja. Iskanje identitete, vrnitev na začetek, zgodbe o prednikih, vpetost med rojstvo in smrt, dopisovanje z drugimi umetnostmi (predvsem vizualnimi) pa centralne teme.«

Boris A. Novak

(Založba Goga)

»Edino, kar sem dedoval po prednikih, je venec besed, ki ga skrbno negujem.

Nad nami je lesteneč zvezd. Zdaj ga nesem k vsem vam še nerojenim.

Tu začenjam našo zgodbo, svojo pesem.«

(iz knjige *Zemljevidi domotožja*)

Iz obrazložitve žirije: »*Vrata nepovrata* Borisa A. Novaka predstavljajo mojstrski unikum v moderni slovenski književnosti in nedvomno pesnikov *opus magnum*. Za naš apokaliptični čas in sofisticirano tehno-medernizirani svet se ep izkaže za še kako vmeseno in živo pesniško obliko postavljanja po robu nasilju zgodovine in krutosti pozabe. *Vrata nepovrata* so skozi vse tri knjige od *Zemljevidov domotožja*, *Časa očetov* in *Bivališča duš* napisana z eruditsko lucidnostjo in pretkana z obsežnim pesnikovim poznavanjem in spretnim obvladovanjem pesniških oblik. Ključen je pesnikov spopad za spomin...«

S tretjo knjigo *Bivališče duš* je Boris A. Novak končal trilogijo, ep, ki ga je pesnik pisal dvajset let. Naslov tridelnega epa *Vrata nepovrata* sestavljajo tri knjige: *Zemljevidi domotožja*, *Čas očetov* in *Bivališče duš*. Zadnja knjiga epa je vsebinska sinteza celote, »obenem pa se po jezikovnem tonu in pesniških videnjih od njiju bistveno razlikuje. Sklepni akordi so elegični, tudi zelo osebni, v zaključne apokaliptične tone pa se brez dvoma vpisuje tudi skrajno napeta svetovna situacija, ki jo živimo. Če v *Zemljevidih domotožja* prevladuje poetizacija različnih krajev ter njihove čustvene in simbolne globine, in če v *Času očetov* prevladuje mitologizacija spomina na junake in antijunake, predvsem prednike, sorodnike, družinske in osebne prijatelje, je za *Bivališča duš* značilna zgodbotvorna poetika, ki v zgodbi vidi bistvo zgodovine ter najvišjo kategorijo človeškega spomina, zavesti in duha.« (Iz spremne besede Janeza Vrečka.)

Janez Vrečko je v spremni besedi med drugim primerjal Novakovo trilogijo z izročilom homerskih epov. Razmišlja pa tudi o avtorjevem prepričanju, da so *Vrata nepovrata* »po nekaj stoletjih dolgem počitku dokazala vstajenje epa od mrtvih.«

Prvo pesniško zbirko je Boris A. Novak izdal leta 1977, in sicer *Stihožitje*, njegov pesniški opus obsega več kot dvajset zbirk. V zbirki *Oblike duha* (zakladnica pesniških oblik) je predstavil dvesto dvajset pesniških oblik. Za Veronikino nagrado so ga strokovne žirije nominirale petkrat.

Iztok Osojnik (eBesede)

Jure Detela je želel, da pesmi iz te knjige ne bi bile nikoli tiskane v publikaciji, vezani v usnje ali vezani z lepilom, narejenim iz trupel ubitih živali.

Naj bo tako.

(avtorjevo pojasnilo)

Iz obrazložitve žirije: »Večino Osojnikovih pesniških knjig je mogoče proglasiti za svojevrsten literaren, političen, polemičen in potemtakem tudi dialoško-poetičen eksperiment z marsičim, tudi z drugimi poezijami. A doslej še nobena izmed njih ni bila zasnovana kot izrecen dialog med živim in mrtvim pesnikom. Ko to zatrdimo, se sicer ne pregrešimo proti dejstveni resničnosti nepremostljive razlike med življenjem in smrtjo, grešimo pa v besedi...«

Na prvi strani nominirane pesniške zbirke Iztoka Osojnika v eBesedi je naslov: iztok osojnik, mah in srebro, pesmi na jureta detelo. In takoj na naslednji je pesnik pojasnil željo Jureta Detele, ki je sicer napisal recenzijo Osojnikove zbirke. Med drugim z uvodnim stavkom, da pisanje o pesmih Iztoka Osojnika (zbirko je leta 1976 prinesel na Cankarjevo založbo, dobil zanjo honorar, a pesmi niso izšle do letos), «zahteva soočenje z nekim paradoksom: te pesmi zahtevajo popolnoma nov in neponovljiv pristop (kar je lastnost vsake dobre pesmi) ...» Kako je to utemeljil: »Osojnikove pesmi so skrajno poetične, ni pa v njih nobenih zunanjih znamenj poetičnosti. Še enkrat se obračam nase kot na pisca o Osojnikovih pesmih: tudi ta izjava o zunanjih znamenjih poetičnosti velja za vse dobre pesmi: za pesmi, ki so slabe zaradi zunanjih znamenj poetičnosti, imajo Angleži izraz »kiss-me-I'am poetical-junk«; celo v nekaj stoletij stari pesmi je npr. rimanje in vezana ritmična forma samo v škodo pesmi, če izražajo kulturni status pesnika, ne pa živega, organskega ritmičnega zaporedja njegovih misli, niti živega pesnikovega glasu, povezanega s pesniško informacijo o tem, kje si pesnik predstavlja, da naj glas narašča, kje naj glas upada, kako si predstavlja povezavo označenega z intonacijo glasu, s premori, z zajemanjem sape itd. Vendar pa ni odveč, da zdaj ponavljam ugotovitve, ki se vežejo bolj na estetiko kot na interpretacijo, kajti z Osojnikovimi pesmimi ne more najti stika tisti bralec, ki meni, da se poezija izdeluje zaradi kulture, ne pa zaradi eksistencialnega rituala...«

Pesniški opus Iztoka Osojnika je bogat, za zbirko Razglednice za Darjo je prejel leta 1997 Veronikino nagrado, prvo, ki je bila podeljena.

Za več informacij: Ivan Dobnik, predsednik žirije (051 305 143), Jože Volfand, Fit media (03/42 66 700).

Informacijo pripravil
Jože Volfand